

[Niels Westerby.]

kredsen af atommagter bliver, des større vil faren blive for, at man kan gå hen og få en atomkrig. Det er lettere at begrænse faren for en sådan ødelæggende krig, når kun USA, Sovjetunionen, England, Frankrig og Kina har atomvåben, end hvis det efterhånden skulle udvikle sig dertil, at 10, 15 eller 20 lande blev i besiddelse af atomvåben. Det kan meget nemt blive en kædereaktion, at Indien anskaffer sig atomvåben som et svar på Kinas atomoprustning, at Pakistan skaffer sig atomvåben som et svar på en eventuel indisk atomoprustning, og at man i Mellemøsten får atomvåben på såvel Ægyptens som Israels side. Man kan følge denne tanke endnu længere rundt i verden, og jo mere atomvåbenbesiddelsen breder sig, des mere uhyggelige perspektiver rejser der sig.

Jeg er godt klar over, at der er en række problemer i forbindelse med at gennemføre en sådan ikke-spredningsaftale, problemer omkring ikke-atommagternes muligheder for industrielt, i fredeligt øjemed at udnytte atomkraften og bl. a. også sådan noget som garanti for ikke-atommagters eksistens. Men jeg vil alligevel gerne have lov til at spørge regeringen: — idet jeg også her minder om statsministerens udtalelser tidligere i denne forbindelse — om regeringen for nylig i de senere måneder eller i de kommende måneder har haft eller vil have chancer for at lade Danmarks røst lyde til fordel for, at den ikke-spredningsaftale, som Sovjetunionen og USA sigter imod, kan blive ført ud i livet.

Det er klart, at konflikten i Vietnam må give anledning til den dybeste bekymring og mange steder også sorg over de uhyggelige tilstande, der råder i dette land. Men man kan se på denne konflikt ud fra flere synspunkter. Man kan stille det sådan op, at det, man først og fremmest ønsker i Vietnam, er, at Nordvietnam og Vietcong skal vinde. Man kan også stille det sådan op, at det, man først og fremmest ønsker i Vietnam, er fred — fred både for det vietnamesiske folks skyld, men også for verdens skyld, for at begrænse faren for, at konflikten kan udvikle sig til en verdenskonflikt. Hvis man anlægger det første synspunkt: at det, det gælder om, er, at Nordvietnam og Vietcong skal vinde, ja, så må vejen vel være den en-

sidigt at kritisere, pukke på og undergrave det, som USA foretager sig i Vietnam. På den måde kan man svække den amerikanske position, og på den måde kan man opmuntre Nordvietnam og Vietcong til en fortsat indsats. Men hvis éns formål er at opnå fred i Vietnam — og det mener jeg må være det danske formål — og vor primære interesse i denne konflikt — så gælder det tværtimod om fra Danmarks side at lægge et lige stort pres på USA og Saigonregeringen på den ene side og Vietnam og Vietcong på den anden side.

Jeg forstår, at det er sådanne motiver, der må have ligget til grund for udenrigsministerens udtalelse om, at amerikanerne bør standse bombningerne i Nordvietnam, og hans lige så klare udtalelse om, at Nordvietnam til gengæld også bør sætte sig ved forhandlingsbordet. Man kommer nemlig ikke uden om, at det centrale spørgsmål i forbindelse med en fredelig løsning i Vietnam på Genèveaftalernes grund må blive at få bragt parterne til forhandlingsbordet. Her tror jeg, at det måske mindst lige så væsentlige spørgsmål som standsningen af bombningerne af Nordvietnam må være, at alle implicerede parter i Vietnam anerkender hinanden som forhandlingsberettigede. Der har været en række tilkendegivelser om dette spørgsmål fra forskellig side her. Men så længe Saigonregeringen og Vietcongstyrkerne i Sydvietnam er impliceret i denne konflikt og er det som en realitet, kan man ikke forvente, at parterne i Vietnam vil holde op med deres krigerske aktivitet, hvis de ikke alle sammen har fuld sikkerhed for at være med ved forhandlingsbordet og træffe den endelige, fredelige løsning på denne ulyksalige konflikt.

Jeg vil derfor gerne spørge udenrigsministeren, om der er en chance for, at Danmark ved lejlighed kan få det til at træde klarere frem i billedet, at alle implicerede parter anerkender hinanden som forhandlingsberettigede ved den endelige løsning. Jeg tror, at dette er et meget centralt punkt.

Jeg skal ikke sige meget om den mellemøstlige krise og konflikt, men kun gentage, hvad jeg allerede tidligere har tilkendegivet over for regeringen i et spørgsmål, at selvfølgelig må det være i Danmarks interesse at være med til at etablere en varig fred i Mellemøsten. Men det må samtidig siges